

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ศึกษา เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่อยู่ และไม่อยู่ในโครงการทุน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสำหรับนักเรียนนอกทุกชั้นปี ในปีการศึกษา 2528 การศึกษาประชากร
เป้าหมายดำเนินการดังนี้

1. สักกลุ่มสาขาคณะต่าง ๆ ที่จัดการเรียนการสอนอยู่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ทั้ง 15 คณะ ซึ่งได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์
คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ ออกเป็น 4 สาขา ได้แก่ สาขาวิชาศาสตร์กายภาพ
วิชาศาสตร์ชีวภาพ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 สาขาวิชาศาสตร์กายภาพ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยา-
ศาสตร์

1.2 สาขาวิชาศาสตร์ชีวภาพ ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์
คณะสัตวแพทยศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์

1.3 สาขามนุษยศาสตร์ ได้แก่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
และคณะอักษรศาสตร์

1.4 สาขาสังคมศาสตร์ ได้แก่ คณะรัฐศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะนิติศาสตร์
คณะเศรษฐศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะนิเทศศาสตร์

2. แบ่งนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามตัวแปรอีก 2 ตัวแปร ดังนี้

2.1 สถานภาพการเป็นนิสิต ได้แก่

2.1.1 นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ไม่อยู่ในโครงการทุนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย-ชนบท ซึ่งแบ่งออกเป็น

2.1.1.1 นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพฯ

2.1.1.2 นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด

2.1.2 นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่อยู่ในโครงการทุนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย-ชนบท

2.2 ฐานะชั้นปี ได้แก่

2.2.1 ชั้นปีที่ 1

2.2.2 ชั้นปีที่ 2

2.2.3 ชั้นปีที่ 3

2.2.4 ชั้นปีที่ 4

2.2.5 ชั้นปีที่ 5

กลุ่มตัวอย่าง

1. การเลือกขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการแบ่งนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออกตามตัวแปรสถานภาพการเป็นนิสิต ซึ่งแบ่งได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน กรุงเทพฯ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด และนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย-ชนบท นั้น พบว่าในกลุ่มนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย-ชนบทนั้นมีจำนวนประชากรอยู่ 188 คน ดังนั้นจึงเลือกขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับ อีกสองกลุ่มประชากรที่เหลือเป็นกลุ่มละ 200 คน ทั้งนี้เพื่อให้จำนวนในแต่ละกลุ่มที่นำมาเปรียบเทียบใกล้เคียงกัน ดังนั้นจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นเป็นจำนวน 588 คน

2. การสุ่มตัวอย่าง สุ่มโดยใช้วิธี Multistage random sampling (บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ์ 2524: 57)

2.1 การสุ่มตัวอย่างกระทำโดยถือเกณฑ์ภูมิลำเนาเดิมเป็นหลัก ซึ่งสามารถ แบ่งนิสิตออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

2.1.1 นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพฯ จำนวน 200 คน

2.1.2 นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด จำนวน 200 คน

2.1.3 นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย-ชนบท จำนวน 188 คน

2.2 แบ่งนิสิตในแต่ละกลุ่มของ 2.1.1 และ 2.1.2 ออกเป็นกลุ่มละ 4 สาขา ได้ประมาณสาขาละ 50 คน ส่วนกลุ่มที่ 2.1.3 นั้น ใช้จำนวนประชากรจริงทั้งหมด

2.3 แบ่งนิสิตในแต่ละสาขาออกเป็น 4 ชั้นปี ชั้นปีละประมาณ 12 คน

รายละเอียดของจำนวนนิสิตในกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏอยู่ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนนิสิตในกลุ่มตัวอย่างตามที่คาดคะเน

ตัวแปรสถานการณ์ภาพ การเป็นนิสิต	สาขาวิชา/ชั้นปี				รวม
	วิทย์-กายภาพ	วิทย์-ชีวภาพ	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	
	1-4	1-6	1-4	1-4	
นิสิตสุภาพที่มีภูมิลำเนา อยู่ในกรุงเทพฯ	50	50	50	50	200
นิสิตสุภาพที่มีภูมิลำเนา อยู่ต่างจังหวัด	50	50	50	50	200
นิสิตสุภาพฯ-ชนบท	63*	60*	13*	52*	188
รวม	163	160	113	152	588

* จำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่าจำนวนประชากรจริง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นนิสิตสุภาพลงกรรมมหาวิทยาลัย จำนวน 600 คน ซึ่งภายหลังปรากฏว่าได้รับแบบ-สอบถามกลับคืนมาเป็นจำนวน 568 คน เท่านั้น รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างแสดงในตารางที่ 7

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จริง จำแนกตามตัวแปรภูมิหลัง

ตัวแปรภูมิหลัง	การจำแนกประเภทของตัวแปรภูมิหลัง	จำนวน	รวม	
เพศ	หญิง	306	568	
	ชาย	261		
	ไม่ระบุ	1		
ภูมิลำเนาเดิม	กรุงเทพฯ	207	568	
	ต่างจังหวัดในอำเภอเมือง	172		
	ต่างจังหวัดนอกอำเภอเมือง	189		
เขตที่ตั้งโรงเรียนระดับ ประถมศึกษา	กรุงเทพฯ	220	568	
	ต่างจังหวัดในอำเภอเมือง	186		
	ต่างจังหวัดนอกอำเภอเมือง	162		
เขตที่ตั้งโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษา	กรุงเทพฯ	296	568	
	ต่างจังหวัดในอำเภอเมือง	173		
	ต่างจังหวัดนอกอำเภอเมือง	97		
ไม่ระบุ		2	568	
	สถานภาพการเป็นนิสิต	175		568
	เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ไม่อยู่ในโครงการทุนจุฬาฯ-ชนบท	393		
ชั้นปีที่นิสิตกำลังศึกษาอยู่	ชั้นปีที่ 1	165	568	
	ชั้นปีที่ 2	148		
	ชั้นปีที่ 3	132		
	ชั้นปีที่ 4	112		
	ชั้นปีที่ 5	11		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ตัวแปรภูหลัง	การจำแนกประเภทของตัวแปรภูหลัง	จำนวน	รวม
สาขาที่นิสิตสังกัด	วิทยาลัยการศึกษากายภาพ	148	568
	วิทยาลัยการศึกษาวชิรภาพ	151	
	มนุษยศาสตร์	101	
	สังคมศาสตร์	164	
	ไม่ระบุ	4	
คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ของภาคการศึกษาที่ ผ่านมา	ต่ำกว่า 2.00	34	568
	2.00 - 3.24	478	
	3.25 - 3.59	49	
	3.60 ขึ้นไป	7	

จากตารางที่ 7 พบว่าจำนวนนิสิตในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 568 คน เมื่อแยกออกตามประเภทของตัวแปรภูหลัง จะพบว่ามีจำนวนของแต่ละประเภทใกล้เคียงกัน เช่น ตัวแปรเพศ พบว่า มีนิสิตหญิง 306 คน (53.87%) นิสิตชาย 261 คน (45.95%) เมื่อพิจารณาตัวแปรภูมิลำเนาเดิม จะพบว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพฯมีจำนวนใกล้เคียงกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัดในอำเภอเมือง และใกล้เคียงกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในต่างจังหวัดนอกอำเภอเมือง นิสิตที่เรียนระดับประถมศึกษาที่กรุงเทพฯมีจำนวนมากกว่านิสิตที่เรียนระดับประถมศึกษาที่ต่างจังหวัดในอำเภอเมือง และมากกว่านิสิตที่เรียนระดับประถมศึกษาที่ต่างจังหวัดนอกอำเภอเมืองด้วย แต่เมื่อแบ่งตามเขตที่ตั้งโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่านิสิตที่เรียนระดับมัธยมศึกษาที่กรุงเทพฯ มีจำนวนมากกว่ากลุ่มอื่น (52.11% ของจำนวนนิสิตทั้งหมด) รองลงมาคือนิสิตที่เรียนระดับมัธยมศึกษาที่ต่างจังหวัดในอำเภอเมือง (30.46%) และนิสิตที่เรียนระดับมัธยมศึกษาที่ต่างจังหวัดนอกอำเภอเมือง มีจำนวนน้อยที่สุด (17.08%)

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรสภาพภาพของการเป็นนิสิต พบว่าเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในโครงการทุน
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย-ชนบท 175 คน เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ไม่อยู่ในโครงการฯ 393 คน หากแยกตามชั้นปีที่
 นิสิตกำลังศึกษาอยู่ จำนวนนิสิตในแต่ละชั้นปี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 มีจำนวนใกล้เคียงกัน
 แต่ชั้นปีที่ 5 มีจำนวนน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนิสิตทุกชั้นปี ซึ่งทั้งนี้อาจเนื่องจาก
 หลักสูตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรที่ต้องเรียนชั้นปีที่ 5 มีอยู่เพียง 4 หลักสูตรเท่านั้น
 ได้แก่ หลักสูตรของคณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ และ
 คณะเภสัชศาสตร์ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรสาขาที่นิสิตสังกัด ก็พบว่านิสิตจำนวนใกล้เคียงกัน
 ในแต่ละสาขาวิชา แต่เมื่อพิจารณาตามคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ของภาคการศึกษาที่ผ่านมา
 พบว่านิสิตส่วนใหญ่ (84.15%) เป็นนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.01-3.24 ในส่วน
 ตรงนี้เป็นเพราะนิสิตส่วนใหญ่อยู่ในสภาพนิสิตปกติ คือไม่อยู่ในสภาพพักพิง (คะแนนเฉลี่ยสะสม
 ต่ำกว่า 2.00) และไม่อยู่ในสภาพเกียรตินิยม (คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ค้นคิด ปกติวิจัยเชิง -
 ทัศนัย และเจตนาเชิงพฤติกรรมในการพัฒนาชนบท ซึ่งสร้างขึ้นตามขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม
 ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของไอเซนและพิชไบนน์ (1980)

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

1. สืบหาความเชื่อของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งที่อยู่ในโครงการและไม่อยู่ใน
 โครงการทุนนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับนักเรียนชนบท จากการให้ตอบแบบสอบถาม
 ปลายเปิดอย่างอิสระ (ดูในภาคผนวก ก และ ข) จำนวนนิสิตที่สำรวจครั้งนี้คือ 140 คน โดยที่
 การศึกษาครั้งนี้มุ่งรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ

1.1 ความเชื่อเกี่ยวกับผลกระทบต่อการพัฒนาชนบท

1.2 ความเชื่อของนิสิตต่อกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ใกล้ชิดนิสิต และนิสิตคิดว่ากลุ่ม
 บุคคลเหล่านั้นคัดค้าน หรือสนับสนุนการพัฒนาชนบท

สรุปผลของการสำรวจความเชื่อครั้งนี้ได้ดังนี้คือ

1. ความเชื่อเกี่ยวกับผลกระทบต่อการพัฒนาชนบท

กลุ่มตัวอย่าง 140 คน ตอบความเชื่อเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท และผลของการพัฒนาชนบทไว้ทั้งหมด 192 ความเชื่อ เมื่อแจกแจงความถี่แล้วได้ความเชื่อที่เด่นชัด (Salient Belief) จำนวน 30 ความเชื่อ ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความเชื่อที่เด่นชัดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทของนิสิต โดยเรียงตามจำนวนความถี่

ลำดับที่	การพัฒนาชนบท	จำนวนความถี่
1	เป็นการช่วยให้ชาวชนบทมีสุขภาพดี พอที่จะมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข	72
2	ช่วยลดปัญหาของสังคม	51
3	ช่วยให้ประเทศชาติมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	39
4	มุ่งพัฒนาให้ประชาชนมีการศึกษาดีขึ้น	35
5	เป็นการพยายามแก้ปัญหาให้ตรงกับความต้องการของชาวชนบท	33
6	เป็นผลของการร่วมมือร่วมใจประสานงานกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	31
7	ช่วยให้ชาวชนบทมีรายได้สูงขึ้น	31
8	ทำให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา (สนใจใฝ่หาความรู้)	30
9	ทำให้สภาพแวดล้อมของชุมชนในชนบทดีขึ้น	26
10	ทำให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องอนามัยในชีวิตประจำวันมากขึ้น	25
11	ก่อให้เกิดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคม และสาธารณูปโภคอื่น ๆ ขึ้นในชนบท	25
12	ทำให้ชาวชนบทมีความสามัคคีกันมากยิ่งขึ้น	24
13	ช่วยพัฒนางานสาธารณูปโภคพื้นฐานในชนบทให้เจริญ	23
14	มุ่งพัฒนาในเรื่องการประกอบอาชีพของชาวชนบท	18

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลำดับที่	การพัฒนาชนบท	จำนวนความถี่
15	เป็นการพยายามทำให้ชาวชนบทเกิดความกระตือรือร้นในการที่จะพัฒนาตนเองโดยไม่ต้องรอคอยความช่วยเหลือจากรัฐบาลแต่เพียงอย่างเดียว	18
16	ทำให้ชาวชนบทมีความคิดในทางวัตถุนิยมมากขึ้น	17
17	เป็นการนำเล่นอวิธีการและความรู้ใหม่ ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อชาวชนบท	12
18	ปัจจุบันการพัฒนาชนบทเป็นไปอย่างช้า ๆ เนื่องจากขาดความพร้อมในด้านต่าง ๆ (เช่น เงินทุน บุคลากร ความรู้ความเข้าใจของชาวบ้าน)	10
19	เป็นความพยายามทำให้ชาวชนบทเกิดความกระตือรือร้นในการที่จะพัฒนาตนเองโดยไม่ต้องรอคอยความช่วยเหลือจากรัฐบาลแต่เพียงอย่างเดียว	10
20	เน้นให้คนในชนบทเป็นผู้ริเริ่มพัฒนาท้องถิ่นของตน	9
21	ลดปัญหาการว่างงานในชนบท	8
22	ทำให้ชาวชนบทมีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อชุมชนของตนเองมากยิ่งขึ้น	7
23	ทำให้ชาวชนบทเกิดความรักและหวงแหนในท้องถิ่นของตน	7
24	ทำให้ชาวบ้านรู้จักใช้เวลาว่างจากงานอาชีพหลักให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่	5
25	ช่วยแก้ไขความคิด ความเชื่อ หรือค่านิยมที่ผิด ๆ ของชาวชนบท	5
26	ทำให้เกิดความเจริญทางด้านวัตถุเท่านั้น	4
27	ช่วยให้ประชาชนรู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของตนมากยิ่งขึ้น	4
28	เน้นความเจริญทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีมากกว่าความเจริญทางด้านความคิด	2
29	ช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น	2

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลำดับที่	การพัฒนาชนบท	จำนวนความถี่
30	เป็นงานที่ลงทุนมาก แต่ผลที่ได้ไม่คุ้มค่า	2
	รวม	585
	ความเชื่ออื่น ๆ นอกจากนี้	162
	รวมทั้งสิ้น	747

2. ความเชื่อของนิสิตต่อกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ใกล้ชิดกับนิสิต ที่นิสิตคิดว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเหล่านั้นจะสนับสนุน หรือคัดค้านการพัฒนาชนบท เมื่อนำมาแจกแจงความถี่แล้ว ได้ผลดังปรากฏอยู่ในตารางที่ 9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ความเชื่อของนิสิตต่อกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ใกล้ชิดกับนิสิต และนิสิตคิดว่าบุคคลนั้นสนับสนุนหรือคัดค้านการพัฒนาชนบท โดยเรียงตามลำดับจำนวนความถี่

ลำดับที่	กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ใกล้ชิดนิสิต	จำนวนความถี่
1	อาจารย์	93
2	รัฐบาล	82
3	บิดามารดา	71
4	เพื่อน	65
5	ประชาชน (ชาวบ้าน)	38
รวม		349
กลุ่มบุคคลอื่นนอกจากนี้		117
รวมทั้งสิ้น		466

2. พิจารณาคัดเลือกความเชื่อที่จะนำไปสร้างเป็นข้อกระทงในแบบสอบถาม

2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับผลกระทบของการพัฒนาชนบท นำความเชื่อที่สำรวจได้ทั้งหมดมาพิจารณาเลือกข้อความเชื่อที่มีความถี่สูง โดยใช้เกณฑ์การคำนวณความถี่ 75% ของความถี่ทั้งหมด (Ajzen and Fishbein 1980: 72) ปรากฏว่าได้ความเชื่อเด่นชัด 30 ความเชื่อ ดังแสดงอยู่ในตารางที่ 8

2.2 ความเชื่อของนิสิตต่อกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ใกล้ชิดกับนิสิต และนิสิตคิดว่าบุคคล หรือกลุ่มบุคคลเหล่านั้นสนับสนุน หรือคัดค้านการพัฒนาชนบทของนิสิต โดยพิจารณาจากเกณฑ์ความถี่ 75% ของความถี่ทั้งหมด เช่นเดียวกับข้อ 2.1 คัดเลือกไว้เป็นกลุ่มบุคคลอ้างอิงที่เด่นชัด (salient reference) (Ajzen and Fishbein 1980: 75-76) ได้กลุ่มบุคคลอ้างอิงที่เด่นชัด 5 กลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 9

2.3 พิจารณาข้อความ เชื่อกันว่ามาสร้างเป็นข้อกระทงในแบบสำรวจ แล้วเลือก คำคู่ที่มีความหมายตรงกันข้าม เพื่อนำไปสร้างมาตรวัดทัศนคติทางอ้อม ตามแบบมาตราแจก ความหมาย (semantic differential scale) ของออสกู๊ดและคณะ (Osgood, et al. 1957)

เป็นประโยชน์ - เป็นโทษ

เป็นผลดี - เป็นผลเสีย

3. นำข้อมูลจากการสำรวจขั้นต้นนี้ไปสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สักขะของแบบสอบถามทัศนคติและปฏิตวิสัยเชิงอัตนัยต่อการพัฒนาชนบททดลอง ใช้ เป็นดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนิสิต ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ สถานภาพของ การเป็นนิสิต และคณะที่นิสิตสังกัด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติและปฏิตวิสัยเชิงอัตนัยในการพัฒนาชนบท รวม 70 ข้อ แบ่งออกเป็นดังนี้

ข้อ 1-30 วัดความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของผลกระทบที่เกิด จากการพัฒนาชนบท (b_i) ตัวอย่างเช่น

การพัฒนาชนบทช่วยให้ชาวชนบทมีรายได้สูงขึ้น

เป็นไปได้ เป็นไปได้
-2 -1 0 1 2

ข้อ 31-60 วัดการประเมินผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาชนบท (e_i) ตัวอย่างเช่น

การทำให้ชาวชนบทมีรายได้สูงขึ้น

เป็นผลเสีย เป็นผลดี
-2 -1 0 1 2

ข้อ 61-65 วัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (NB_1) ตัวอย่างเช่น

บิดามารดาของฉันคิดว่าฉันควรไปพัฒนาชนบท

เป็นไปได้ เป็นไปได้

-2 -1 0 1 2

ข้อ 66-70 วัดแรงจูงใจที่จะกระทำตามกลุ่มอ้างอิง (MC_1)

ตัวอย่างเช่น

ในการเลือกสถานที่ที่จะไปทำงาน

ข้าพเจ้าคิดว่าจะปฏิบัติตามความต้องการของบิดามารดา

มั่นใจมากที่สุด ไม่น่าสนใจมากที่สุด

-2 -1 0 1 2

การตรวจให้คะแนน

การให้คะแนนและความหมายของคะแนน เป็นดังนี้

1. ประเภทข้อที่วัดการประเมินผลกรรม

-2 หมายถึง เป็นโทษมาก/เป็นผลเสียมาก

-1 หมายถึง เป็นโทษ/เป็นผลเสีย

0 หมายถึง ไม่เป็นประโยชน์/ไม่เป็นผลดี แต่ในขณะที่เดียวกันก็ไม่มีโทษ/
ไม่เป็นผลเสีย

1 หมายถึง เป็นประโยชน์/เป็นผลดี

2 หมายถึง เป็นประโยชน์มาก/เป็นผลดีมาก

ให้คะแนนเป็น 1 ถึง 5 เรียงตามลำดับจาก -2 ถึง 2 และสำหรับข้อความเชิง

ฉลื่น ให้คะแนนกลับกันเป็น 5 ถึง 1 เรียงตามลำดับจาก -2 ถึง 2

2. ประเภทข้อที่วัดความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของผลกรรม

-2 หมายถึง เป็นไปไม่ได้มาก

-1 หมายถึง เป็นไปไม่ได้

0 หมายถึง อาจจะเป็นไปได้ หรืออาจจะเป็นไปไม่ได้

- 1 หมายถึง เป็นไปได้
- 2 หมายถึง เป็นไปได้มาก

ให้นำน้ำหนักคะแนนเป็นดังนี้ 0.2, 0.4, 0.6, 0.8 และ 1.0 ตามลำดับ

3. ประเภทข้อที่วัดความมั่นใจ

ให้คะแนนเรียงลำดับจาก 5 ถึง 1 มีความหมายจากมั่นใจมากที่สุด จนถึงมั่นใจน้อยที่สุด ตามลำดับ

การแปลความหมายคะแนน

1. การแปลความหมายคะแนนที่คำนวณ

เนื่องจากคะแนนที่คำนวณมีค่าสูงสุดเป็น 130 ($5 \times 1 \times 26$) และต่ำสุดเป็น 5.2 ($1 \times 0.2 \times 26$) จึงขอแบ่งระดับคะแนน และการแปลความหมายคะแนนเป็นดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5.2-12.9	ไม่ดีเลย
13.0-33.7	ไม่ดี
33.8-64.9	กลาง ๆ / ไม่บวกไม่ลบ
65.0-106.5	ดี
106.6-130.0	ดีมาก

2. การแปลความหมายคะแนนปกติวิสัยเชิงอัตนัย

เนื่องจากคะแนนปกติวิสัยเชิงอัตนัยต่อการพัฒนาชนบทมีค่าสูงสุดเป็น 25 ($5 \times 1 \times 5$) และต่ำสุดเป็น 1 ($1 \times 0.2 \times 5$) จึงขอแบ่งระดับคะแนน และการแปลความหมายคะแนนเป็นดังนี้

คะแนน	ความหมาย
1.0-2.4	ต่ำที่สุด
2.5-6.4	ต่ำ
6.5-12.4	ปานกลาง
12.5-20.4	สูง
20.5-25	สูงที่สุด

ประสิทธิภาพของเครื่องมือ

เมื่อนำแบบสำรวจทัศนคติ และปฏิกิริยาระหว่างวัยในการพัฒนาชนบทที่สร้างขึ้นนี้ไปทดลองใช้กับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 100 คน แล้วนำข้อมูลมาศึกษาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ได้ผลดังนี้

การวิเคราะห์ข้อกระทง (Item analysis)

นำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วหาคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบทจากการหาผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของผลกรรมที่เกิดจากการพัฒนาชนบท และการประเมินผลกรรมที่เกิดจากการพัฒนาชนบท $(\sum_{i=1}^n b_i e_i)$ และหาคะแนนปฏิกิริยาระหว่างวัยต่อการพัฒนาชนบทจากการหาผลรวมระหว่างคะแนนความเชื่อที่มีต่อความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลใกล้เคียง กับคะแนนแรงจูงใจที่จะกระทำตามกลุ่มอ้างอิง นำคะแนนรวมแต่ละส่วนที่ได้มาเรียงลำดับ และจัดแบ่งคะแนนเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยคิด 25% ของกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เป็นรายข้อของทั้ง 2 กลุ่ม แล้วใช้การทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายข้อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ทั้ง 2 ตัวแปร

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงปรากฏว่ามีข้อกระทงที่ไม่สามารถจำแนกความแตกต่างของนิสิตกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำอยู่ 5 ข้อ ในแบบวัดทัศนคติ ได้แก่ ข้อ 15, 19, 22 และ 28 จึงได้ตัดข้อกระทงทั้ง 4 นี้ออกจากแบบวัดทัศนคติฉบับใช้จริง ส่วนในแบบวัดปฏิกิริยาระหว่างวัยนี้ ไม่พบข้อกระทงที่ไม่สามารถจำแนกความแตกต่างของนิสิตกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ (ภาคผนวก ข และ ค)

จากการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำร่างแบบสอบถามทัศนคติ และปฏิกิริยาระหว่างวัยต่อการพัฒนาชนบทฉบับใช้จริง เสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงนำไปพิมพ์ใช้ต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การหาค่าความเที่ยง (Reliability)

หาความเที่ยงของแบบวัดทัศนคติ และแบบวัดปกติวิสัยเชิงอัตนัยต่อการพัฒนาชนบท โดยการวัดความสอดคล้องภายใน ใช้สูตรสัมประสิทธิ์ α (α Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) (ประกอบ กรรณสูต 2525: 52) ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าความเที่ยงของแบบวัดทัศนคติ และแบบวัดปกติวิสัยเชิงอัตนัยต่อการพัฒนาชนบท

ตัวแปร	จำนวนข้อ	ค่าความเที่ยง (α)
ทัศนคติต่อการพัฒนาชนบท	26	0.87
ปกติวิสัยเชิงอัตนัยต่อการพัฒนาชนบท	5	0.70

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือจาก รองศาสตราจารย์ ดร. กริช สืบสนธิ หัวหน้าหน่วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่และนิสิตในโครงการทุนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย-ชนบท ในการให้ข้อมูลและความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ โดยมอบให้ตัวแทนนิสิตเป็นผู้ประสานงานในการนำแบบสอบถามไปแจก และเก็บรวบรวมแบบสอบถามดังกล่าวคืน ส่วนนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ไม่ได้อยู่ในโครงการทุนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย-ชนบท ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเองส่วนหนึ่ง และได้ขอความร่วมมือจากนิสิตในการเป็นผู้ประสานงานอีกส่วนหนึ่ง

การเตรียมข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้อง และสมบูรณ์ของแบบวัดที่ได้รับคืนมา เพื่อคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์เท่านั้น ซึ่งปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ได้จำนวน 568 ชุด
2. ลงรหัสในแบบสอบถามที่ช่องทางด้านขวามือของแบบสอบถาม ตามคู่มือการลงรหัสที่กำหนดไว้ (ดูภาคผนวก จ)
3. บันทึกข้อมูลลงเทปสำหรับวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยการป้อนข้อมูลผ่านทาง DATAPOINT และ TERMINAL ในระบบ ONLINE

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดของการวิจัยครั้งนี้ กระทำโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSSX) ซึ่งมีข้อมูลที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิเคราะห์หาค่าต่าง ๆ ดังนี้

1. หาค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบท จำแนกตามตัวแปรแต่ละกลุ่ม
2. หาค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปกติวิสัยเชิงอัตนัยต่อการพัฒนาชนบท ตามตัวแปรแต่ละกลุ่ม
3. ทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบท เพื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตามตัวแปรอิสระ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน
4. ทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนปกติวิสัยเชิงอัตนัยต่อการพัฒนาชนบท เพื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตามตัวแปรอิสระ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย